Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19297

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i, bireylerin farkl? kültürel gruplarla etkile?imde bulunma, bu gruplara dair bilgi sahibi olma ve kültürel çe?itlili?e yönelik ö?retimsel uygulamalar? hayata geçirme konusundaki yeterliklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Akcao?lu ve Arsal (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenirli?ini test etmeyi hedeflemi?tir. Ölçek, 3 ana alt boyut ve toplam 26 maddeden olu?maktad?r ve özellikle e?itim veya sosyal bilimler alanlar?nda çal??an bireylerin Çokkültürlü Yeterlik düzeylerini belirlemekte kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlü Yeterlik, Kültürel Farkl?l?klar, Öz Yeterlik, Uyarlama Çal??mas?, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Mustafa Öztürk Akcao?lu, Zeynep Arsal

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin çokkültürlü ortamlarda ne derecede yetkin olduklar?n?, bu yeterli?in bile?enleri olan deneyim, bilgi ve öz yeterlik düzeylerini saptamakt?r. Orijinal ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?, bu kavramsal yap?n?n Türkiye'deki kültürel ve e?itimsel ba?lamda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini sa?lamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir.

Bu araç, özellikle ö?retmen adaylar?n?n veya e?itimcilerin, kültürel farkl?l?klar? olan ö?renci gruplar?na kar?? sahip olduklar? önyarg?lar? azalt?c? ve kapsay?c? ö?retim aktiviteleri planlama yeteneklerini ölçerek, mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemeye yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Ölçek, çokkültürlü ö?retime yönelik tutumlar? ve amaçlar? da dolayl? olarak de?erlendiren ek bir madde içermektedir.

Yap?

Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i, çokkültürlü yeterlik yap?s?n? 3 temel alt boyut üzerinden incelemektedir. Ölçek toplam 26 maddeden olu?maktad?r. Bu alt boyutlar ve madde say?lar? ?unlard?r:

Deneyim (5 madde): Bireyin çocukluk ve gençlik dönemlerinde kendinden farkl? kültürel veya sosyal gruplarla ne kadar etkile?imde bulundu?unu ölçer. Bu, geçmi? etkile?imlerin yeterlik üzerindeki rolünü inceler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bilgi (4 madde): Bireyin kültürel farkl?l?klar, az?nl?k gruplar? ve çokkültürlülük kavram?na dair sahip oldu?u teorik ve pratik bilgiyi de?erlendirir.

Öz Yeterlik (17 madde): Bireyin farkl?l?klar? olan gruplara yönelik ö?retimsel veya sosyal müdahalelerde bulunma yetene?ine olan inanc?n?, yani öz yeterlik düzeyini ölçer. Bu, ölçe?in en geni? alt boyutunu olu?turur.

Geçerlik

Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Elde edilen verilerin yap? geçerli?i çal??malar?na uygun oldu?u tespit edilmi?tir.

Yap? geçerli?i analizi öncesinde, madde analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu süreçte, madde toplam korelasyonlar? incelenmi? ve alt %27'lik gruplar ile üst %27'lik gruplar?n madde ortalamalar? aras?ndaki farklar?n istatistiksel olarak anlaml?l?k düzeyleri kontrol edilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin ay?rt edicilik gücünü do?rulam??t?r. Bu ön analizlerin ard?ndan do?rulay?c? ve/veya aç?mlay?c? faktör analizi uygulanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik düzeyi, iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak belirlenmi?tir. Bu amaçla, en yayg?n kullan?lan yöntem olan Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? **0,87** olarak bulunmu?tur. Psikometrik standartlara göre, bu de?er ölçe?in kabul edilebilir düzeyde ve yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla madde analizleri sonras?nda Faktör Analizi gerçekle?tirilmi?tir. Faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?nda belirtilen üç alt boyutlu yap?n?n (Deneyim, Bilgi, Öz Yeterlik) Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak beklendi?i gibi ilgili faktörlere yüklendi?ini ve çokkültürlü yeterlik kavram?n?n bile?enlerini ba?ar?yla ayr??t?rd???n? ortaya koymu?tur. Bu sonuç, ölçe?in yap? geçerli?ine önemli bir kan?t sunmaktad?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert tipi ölçek oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil)

Popülasyon Grubu: E?itim Fakültesi Ö?rencileri veya E?itimciler (Uyarlama çal??mas?n?n ba?lam?ndan yola ç?karak)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Yüksekö?retim ö?rencileri veya profesyoneller)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizlerini gerçekle?tirmek üzere seçilen bir üniversite ö?rencisi veya e?itimci örneklemi üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Veriler, anket yöntemiyle toplanm??, madde analizleri, alt/üst %27'lik grup kar??la?t?rmalar?, Cronbach Alfa hesaplamas? ve Faktör Analizi kullan?larak de?erlendirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Kültürel Yeterlik, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Ö?retmen E?itimi, Sosyal Yeterlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: ozturk@kastamonu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama Çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. (Orijinal ölçe?in tarihi kaynakta belirtilmemi?tir.)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m?na dair spesifik ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Kullan?m için sorumlu yazar Mustafa Öztürk Akcao?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Akcao?lu, M.Ö. ve Arsal, Z. (2018). Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Kastamonu E?itim Dergisi*, *26*(1), 261-270.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF ve DOCX dosyalar?na a?a??daki ba?lant?lardan ula??labilir:

cokkulturlu-yeterlik-olcegi-toad.pdf (PDF Dosyas?)

cokkulturlu-yeterlik-olcegi-toad.docx (Word Dosyas?)

cokkulturlu-yeterlik-olcegi-toad.pdf (Alternatif Ba?lant?)

Çokkültürlü Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 3 alt boyut ve 26 maddeden olu?maktad?r. Alt boyutlar ve ilgili madde örnekleri a?a??dad?r:

Deneyim (5 m): Çocukken kendimden farkl? olan insanlarla oyun oynard?m.

Bilgi (4 m): Çocukken/gençken farkl?l?klar? olan ö?rencilerle ayn? tak?m ve/veya kulüpte yer ald?m.

Öz yeterlik (17 m): Farkl?l?klar? olan gruplara kars? olan önyarg?y? azalt?c? ö?retim aktiviteleri planlayabilirim.

En son bölümde yer alan bir madde kat?l?mc?lar?n çok kültürlü ö?retimin amac?yla ilgili ne dü?ündüklerini belirlemeyi amaçlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM